

De noorse wesp... net even anders

Tekst: Vera de Visser, KAD

Zoals u gewend bent van deze rubriek introduceren wij ook deze keer weer een bijzondere diersoort die interessant is om te leren kennen. Een insect of ander plaagdier dat erg lijkt op algemene soorten waarvan in onze branche vaak mee te maken heeft, maar voor de oplettende toeschouwer toch een ander uiterlijk of gedrag blijkt te hebben.

Zwart-geel maakt nog geen limonadewesp

Men hoeft natuurlijk geen gediplomeerd plaagdierbeheerser te zijn om een wesp als zodanig te herkennen. Wanneer er echter gesproken wordt over wespen in het algemeen, dan heeft men het in principe over de gewone wesp (*Vespula vulgaris*) of de duitse wesp (*Vespula germanica*). Deze twee soorten komen in ons land nu eenmaal het meest voor. Maar als u eens de tijd heeft om écht goed te kijken, dan blijkt misschien dat u te maken heeft met een bijzondere *look-a-like*. De gewone wesp maakt namelijk deel uit van een wespenfamilie (Plooiwespjes) die uit duizenden leden bestaat en waarvan een groot aantal ook zwart-geel gekleurd is.

Scandinavisch, maar toch ook inheems

Om maar eens een voorbeeld te noemen: het KAD ontvangt sporadisch een wesp die behoort tot het geslacht van de langkopwespen (*Dolichovespula*). Deze keer was

dat een noorse wesp (*D. norwegica*). Anders dan de naam doet vermoeden komt deze soort niet alleen in Scandinavië voor maar op het hele noordelijke halfrond, en dus ook bij ons. Ook al zijn het vrij grote insecten, om de juiste naam aan een bepaalde wesp te hangen moet er meestal ook onder de microscoop gekeken worden. De verschillen zijn namelijk subtiel: zelfs binnen één soort kunnen er variaties voorkomen in grootte en kleurpatroon. Met name de volgende twee onderdelen van een wesp verraden de soort: de tekening op de clypeus (het deel midden voorop de kop onder de voelsprieten en boven de kaken) en de tekening op het achterlijf (zie afbeelding). Wanneer men de wesp diep in de ogen zou kijken, valt bovendien op dat de kop vrij smal is in vergelijking met andere soorten. Vandaar de naam van het geslacht.

Kleine bolle nesten

De bolvormige nesten worden zelden in een holte gemaakt, maar hangen juist rela-

tief onbeschut aan bijvoorbeeld een boomtak, in een haag of onder een dakrand. Net als bij andere wespensoorten wordt het nest opgebouwd uit een mengsel van houtpulp en speeksel. Het uiterlijk van het omhulsel van de raten, die binnenin het nest zitten, is ook typisch voor de wespensoort die erin leeft. Bij de gewone wesp bestaat het nestomhulsel bijvoorbeeld uit onregelmatige schelpvormige structuren, terwijl de noorse wesp een vrij glad en bolvormig nest maakt dat uit dunne parallelle lagen opgebouwd is. Daarbij wordt er vaak rondom de takken en bladeren van de 'gastheerboom' gebouwd. Er is meestal één ingang, onderin het nest.

Boombewoner

Noorse wespen zijn naar verluidt wat minder agressief dan gewone en duitse wespen, maar zullen hun nest wel verdedigen wanneer men te dichtbij komt. Omdat de relatief kleine nesten (ongeveer 15 centimeter in diameter) echter niet vaak dichtbij of in woningen worden gebouwd maar meestal in bomen en hagen, zal er niet snel bestreden hoeven te worden. Bovendien zijn alle wespen, zo ook de noorse, beruchte jagers en vangen zij grote aantallen, voor ons vervelende, insecten weg. Mocht het toch nodig zijn, dan kan de bestrijding uitgevoerd worden zoals gebruikelijk is bij onze bekendere wespensoorten.

De noorse wesp is te herkennen aan de bolvormige zwarte vlek op het tweede segment van het achterlijf en aan de twee aan elkaar gespiegelde gele driehoekjes op de kop.

Foto's: S. Rae (CC BY 2.0)